Rok akademicki:
2014/15
Jednostka prowadząca:
Wydział Teologiczny
Kierunek:
Teologia
Specjalność:
teologia kapłańska
Poziom:
jednolite studia magisterskie, stacjonarne
Nazwa przedmiotu:
Teologia dogmatyczna - mariologia
Język:
PL
Typ przedmiotu:
przedmiot obowiązkowy
Przedmiot obieralny:
nie
Rok studiów, semestr:
rok IV, semestr letni
Wymiar:
wykład: 30 godz.
Punkty ECTS:
wykład: 2
Forma zaliczenia:
wykład: egzamin
Prowadzący:
wykład: ks. dr hab. Marek Gilski;
Koordynator sylabusa:
ks. dr hab. Marek Gilski

Sylabus dostępny w ramach:

- Teologia dogmatyczna - mariologia [na kierunku:] teologia kapłańska (T_ksd), jednolite studia magisterskie, stacjonarne, IV rok, semestr letni
    - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: ks. dr hab. Marek Gilski;

Wymagania wstępne:
Podstawowa znajomść Biblii
Podstawowa znajomość języka greckiego oraz języka łacińskiego.
Podstawowa znajomość patrologii
Podstawowa znajomość soborów I tysiąclecia

Cele:

Celem wykładu jest przekazanie gruntownej wiedzy z zakresu mariologii pozwalającej pełnić posługę kapłańską i katechetyczną.

Słuchacz powinien poznać następujące zagadnienia:

- Maryja w Biblii
- podstawowe teksty Magisterium Kościoła na temat Maryi
- współczesne teologiczne interpretacje dogmatów maryjnych

Treści kształcenia:

1. Mariologia biblijna
2. Mariologia historyczna
3. Mariologia systematyczna
4. Aktualne zagadnienia z obszaru mariologii MARIOLOGIA BIBLIJNA

1) Imię, postać i środowisko rodzinne Maryi
2) Teologia Pawłowa
a) narodzenie z niewiasty (Ga 4, 4)
b) „brat Pański" (Ga 1, 19)
3) Ewangelia według św. Marka
a) bracia, siostry i krewni Chrystusa (3, 31-35; 6, 1-6)
b) „Syn Maryi" (Mk 6, 3)
4) Ewangelia według św. Mateusza
a) Genealogia Jezusa Chrystusa (1, 1-17)
b) Boże Macierzyństwo i dziewictwo Maryi (1, 18-25)
5) Ewangelia według św. Łukasza
a) Zwiastowanie i paralele (1, 26-38)
b) Magnificat (1, 46-56)
c) Proroctwo Symeona (2, 35)
d) Prawdziwi krewni Chrystusa (8, 19-21)
e) novum (11, 27-28)
6) Dzieje Apostolskie – Maryja w gronie oczekujących na zesłanie Ducha Świętego (1, 14)
7) Ewangelia według św. Jana
a) Kana Galilejska (2, 1-12)
b) Maryja pod krzyżem (19, 25- 27)
c) „Syn Józefa" (J 6, 42)
8) Apokalipsa – eklezjotypiczno-maryjna interpretacja (12)
9) Teksty ST odnoszące się do Matki Mesjasza
a) Protoewangelia (Rdz 3, 15)
b) proroctwo o almah (Iz 7, 14)
c) Matka Mesjasza (Mi 5, 2)

II. MARIOLOGIA HISTORYCZNA

1) Epoka patrystyczna
a) Antyteza Ewa-Maryja
b) Boże Macierzyństwo (Theotokos)
- Problemy terminologiczne
- Skojarzenia pogańskie
- Sobór Efeski

c) świętość
- Współistnienie przeciwieństw (Orygenes)
- Niepokalane Poczęcie (Augustyn)
d) Maryja a Kościół
- Mariologia eklezjotypiczna
- Mariologia chrystotypiczna
e) Herezje mariologiczne
- Mariologiczne reperkusje herezji chrystologicznych
- Antydikomaryci, Helwidianie, Jowinianie
- Kollyridianki
f) teksty apokryficzne
- Protoewangelia Jakuba
- Apokryfy asumpcjonistyczne
g) Poezja chrześcijańska (dramat Christus patiens)
2) Średniowiecze
a) Św. Tomasz
b) Eadmer, Jan Duns Szkot
3) Nowożytność i narodziny traktatu mariologicznego
a) Reakcja na Reformację
b) Mariologia autonomiczna

III. MARIOLOGIA SYSTEMATYCZNA
1) Dogmaty maryjne
a) Boże Macierzyństwo
- Status biblijny
- Treść dogmatu
- Współczesne interpretacje
b) Dziewictwo
- Status biblijny
- Treść dogmatu
- Współczesne interpretacje
c) Niepokalane Poczęcie
- Status biblijny
- Treść dogmatu
- Współczesne interpretacje
d) Wniebowzięcie
- Status biblijny
- Treść dogmatu
- Współczesne interpretacje
2) Propozycje nowego dogmatu
a) Współodkupicielka
b) Wszechpośrednictwo łask
c) Macierzyństwo duchowe

IV. AKTUALNE ZAGADNIENIA MARIOLOGICZNE
1) Ekumenizm

2) Objawienia maryjne
3) Pobożność ludowa
4) Kult maryjny MARIOLOGIA BIBLIJNA
1) Imię, postać i środowisko rodzinne Maryi
2) Teologia Pawłowa
a) narodzenie z niewiasty (Ga 4, 4)
b) „brat Pański" (Ga 1, 19)
3) Ewangelia według św. Marka
a) bracia, siostry i krewni Chrystusa (3, 31-35; 6, 1-6)
b) „Syn Maryi" (Mk 6, 3)
4) Ewangelia według św. Mateusza
a) Genealogia Jezusa Chrystusa (1, 1-17)
b) Boże Macierzyństwo i dziewictwo Maryi (1, 18-25)
5) Ewangelia według św. Łukasza
a) Zwiastowanie i paralele (1, 26-38)
b) Magnificat (1, 46-56)
c) Proroctwo Symeona (2, 35)
d) Prawdziwi krewni Chrystusa (8, 19-21)
e) novum (11, 27-28)
6) Dzieje Apostolskie – Maryja w gronie oczekujących na zesłanie Ducha Świętego (1, 14)
7) Ewangelia według św. Jana
a) Kana Galilejska (2, 1-12)
b) Maryja pod krzyżem (19, 25- 27)
c) „Syn Józefa" (J 6, 42)
8) Apokalipsa – eklezjotypiczno-maryjna interpretacja (12)
9) Teksty ST odnoszące się do Matki Mesjasza
a) Protoewangelia (Rdz 3, 15)
b) proroctwo o almah (Iz 7, 14)
c) Matka Mesjasza (Mi 5, 2)

II. MARIOLOGIA HISTORYCZNA
1) Epoka patrystyczna
a) Antyteza Ewa-Maryja
b) Boże Macierzyństwo (Theotokos)
- Problemy terminologiczne
- Skojarzenia pogańskie
- Sobór Efeski
c) świętość
- Współistnienie przeciwieństw (Orygenes)
- Niepokalane Poczęcie (Augustyn)
d) Maryja a Kościół
- Mariologia eklezjotypiczna
- Mariologia chrystotypiczna
e) Herezje mariologiczne
- Mariologiczne reperkusje herezji chrystologicznych
- Antydikomaryci, Helwidianie, Jowinianie

- Kollyridianki
f) teksty apokryficzne
- Protoewangelia Jakuba
- Apokryfy asumpcjonistyczne
g) Poezja chrześcijańska (dramat Christus patiens)
2) Średniowiecze
a) Św. Tomasz
b) Eadmer, Jan Duns Szkot
3) Nowożytność i narodziny traktatu mariologicznego
a) Reakcja na Reformację
b) Mariologia autonomiczna

III. MARIOLOGIA SYSTEMATYCZNA
1) Dogmaty maryjne
a) Boże Macierzyństwo
- Status biblijny
- Treść dogmatu
- Współczesne interpretacje
b) Dziewictwo
- Status biblijny
- Treść dogmatu
- Współczesne interpretacje
c) Niepokalane Poczęcie
- Status biblijny
- Treść dogmatu
- Współczesne interpretacje
d) Wniebowzięcie
- Status biblijny
- Treść dogmatu
- Współczesne interpretacje
2) Propozycje nowego dogmatu
a) Współodkupicielka
b) Wszechpośrednictwo łask
c) Macierzyństwo duchowe

IV. AKTUALNE ZAGADNIENIA MARIOLOGICZNE
1) Ekumenizm
2) Objawienia maryjne
3) Pobożność ludowa
4) Kult maryjny

Efekty kształcenia:

Wiedza.
Student posiada szczegółową wiedzę z teologii dogmatycznej w zakresie mariologii (TMA_W06).
Umiejętności.
W wyniku przeprowadzonych zajęć student posiada postawową umiejętność uwzględniania w badaniach źródeł w języku greckim i łacińskim (TMA_U19). Potrafi łaczyć różnorodne elementy chrześcijańskiego

dziedzictwa doktrynalnego (TMA_U07)
Kompetencje
Student potrafi identyfikować i rozstrzygać dylematy doktrynalne (TMA_K06).

Metody i narzędzia dydaktyczne:

Wykład
Analiza tekstu

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Egzamin pisemny,15 pytań, czas pisania: 45 minut. Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny z egzaminu jest uzyskanie ponad 50 procent punktów

Lektury podstawowe:

Laurentin R., Matka Pana, Warszawa 1989.
Kudasiewicz J., Matka Odkupiciela, Kielce 1996.

Lektury uzupełniające:

Życiński W., Jedność w wielości. Perspektywy mariologii ekumenicznej, Kraków 1992

Uwagi: